

Çöpçü bile olsan en iyisini yap

Bu hafta çok ilginç bir konu ve çok renkli bir konuşumuzu köşemize taşıdık. Adli bilimler alanında gerek ulusal gerek uluslar arası alanda bir otorite olan, sağlık ve tıp alanında her bilimsel etkinliğe bizzat katılan bir duayen isim Prof. Dr. Hamit Hancı konuşumuzu oldu

Hamit hoca tek başına bir bilimsel komisyon gibi gece gündüz çalışsan, adli bilimler, mobbing, DNA, trafikve şiddet gibi konularda Türkiye'de otorite olarak kabul edilen bir öğretim üyesidir. Ankara Üniversitesi Adli Bilimler Enstitüsü Müdürlüğünü yapmaktadır.

Türkiye'de Adli Tıp alanında öncülük yapan, 200'den fazla bilimsel makalesi bulunan, yazdığı kitaplarla öncülük yapan, Ankara Tıp'ta Türkiye'de ilk Adli Hemşirelik, Adli Antropoloji, Adli Entomoloji, Adli Diş Hekimliği, Adli Sanat Laboratuvarlarını kuran Ankara Üniversitesi Adli Tıp Anabilim Dalı'nda 9 yıl başkanlık yapan şu an aynı Üniversitede Adli Bilimler Enstitüsü Müdürü olan ve başında çok kez duayen olarak tanıtılan Prof. Dr. Hancı, mesleğinin 27. yılına kadar yaptığı çalışmaları, yolu kesildikçe ilklere imza atmasını, açık bir şekilde anlattı. Adli tıp alanında birçok ilke imza atarak laboratuvarların kuran, ilk kitapları yazan ve ilk çalışmaları yapan Hancı, ilk defa hekim hakları, tıp hukuku konularını gündeme taşıyarak "Adli Tıbbın Öncüsü" diye anılıyor. Türkiye'de ilk kimyasal ve biyolojik silahları gündeme getiren Hancı, alanında yazdığı kitapları, "Çöpçü Bile Olsan En İyisini Yap" hayat felsefesini, "Türkiye Adli Tıp Akademisi" projesini ve hedeflerini anlattı.

Yaptığım işi sevmeliyim

■ **VELİ SARITOPRAK: Sizi tanıyabilir miyiz? Hangi sivil toplum kuruluşlarında görevleriniz var?**

PROF. DR. HAMİT HANCI: 1963 yılında İzmir'de doğdum, Annem Esin Hancı, Babam Tarih'te uzun yıllar müdür olarak çalışan Ekrem Hancı. 3 yaşında babamın görevi nedeniyle Aydın'a yerleştik. Yarı Aydınlı da sayılırım. 7 Eylül İlkokulu ve Gazipaşa Ortaokulu Aydın'da okudum, evde çok yarararak okulda çok sakin bir çocuktum. İzmir Atatürk Lisesi'ni bitirip Fen puanında Türkiye çapında ilk 50 içerisinde girecek 1980 yılında Ege Üniversitesi Tıp Fakültesini kazandım. 1986 yılında mezun oldum ve Artvin Yusufeli ilçesi, Sarıoğlu Sağlık Ocağında zorunlu hizmetini yaptım. Hayatımda her daim 'sevdiğim işi yapmak değil, yaptığım işi sevmeliyim' diye düşünürüm. Ben hastayla ilgilenmeyi çok severdim, herkes benden fizik tedavi, psikiyatri ya da tamamlayıcı tıp beklemlerine Adli tıpi seçtiğimde çok şaşırırlar. Bölümümü seveerek isteyerek başladım. Adli Tıp Eskiden içine kapalı bir alandı şimdi dışa açıldı. TUS sınavını kazanarak 1988'de Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Adli Tıp Ana Bilim Dalı'nda

ihlats'a başladım. 1992'de Uzman, 1994 yılında 31 yaşında Doçent oldum. Hep, 'bu benim mesleğim olacak en iyisini yapmalıyım' diye düşündüm. Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Adli Tıp Anabilim Dalı Öğretim Üyesi olarak Türkiye'de ilk kez tıp fakültelerinde 'Hekimin Yasal Sorumlulukları-Tıp Hukuku' ile 'İnsan Hakları İhlallerinde Raporlama' derslerini müfredata koydum. O zaman herkes bana güliyordu, 'sağlığın hukuku mu olur' diye. 1996-2000 yıllarında İzmir Tabip Odası'nda Onur Kurulu Üyesi ve Türkiye Trafik Güvenliği Vakfı Yönetim Kurulu Başkanı görevlerinde bulundum. Hasta Hakları Derneği Yönetim Kurulu'nda 2. Başkanlık görevini üstlendim. Türkiye Çocuklara Yeniden Özgürlük Vakfı İzmir Şubesi yönetim kurulu üyeliği yaptım. İzmir'de Çocuk Platformu Yürütme Kurulu üyeliği ve Aromaterapi ve Fitoterapi Derneği 2. Başkanlığı görevini yürüttüm. 2001 yılında Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi Adli Tıp Anabilim dalına Profesör ve anabilim dalı başkanı olarak atandım. 2010 yılına kadar başkanlık görevini sürdürdüm. Adli Tıp Kurumu Kanun tasarısında Alt komisyona görüş hazırladım. İlk kez düzenlenen 'Sağlık Çalışanlarının Hakları' Sempozyumunun başkanlığında bulundum. Ankara Üniversitesi Tıp, Hukuk, Diş Hekimliği Fakülteleri, Türkiye Adalet Akademisi, GATA, Polis Akademisi, TOBB ETÜ, Jandarma Okullar komutanlığı, Kriminal Polis Laboratuvarları, Emniyet Genel Müdürlüğü TUBİM (Uyuzturku İzleme Merkezi), EGM KOM Köpek Eğitim merkezi öğretimi üyeliğilerinde bulundum. Tıp Hukuku Derneği Kurucu Yönetim Kurulu Üyeliğinde bulundum. Halen Adli Bilimler Derneği Başkanı, Mobbing Mücadele Derneği 2. başkanıyım. Dünyada ilk kez düzenlenen, Adli Bilimler ve Spor Kongresi ile yine ilk kez düzenlenen Türkçe Konuşan Adli Bilimler Kongreleri düzenleme kurulu başkanlığı yaptım. Anadolu Adli Bilimler Kongreleri düzenleme kurulu başkanlığıyım. EGM TUBİM (Türkiye Uyuzturku Bağım-lığı İzleme Merkezi) Bilim kurulu üyesiyim. Şu an Ankara Üniversitesi Adli Bilimler Enstitüsü Müdürlüğünü sürdürüyorum. İzmir Kültür ve Dayanışma Derneği Başkanıyım. Dünya Ahıska Türkleri Birliği (DATUB) nin dünyadaki 70 meclis üyesinden biriyim Türk Sanayi İşadamları Vakfı (TOSIAY) Bilim Kurulu Başkanlığıyım.

Adli Tıp 10 yılda kabuğundan çıktı

■ **Türkiye'de Adli Tıp denince hangi organizasyonlar akla geliyor?**

Adli Tıp son 10 yılda kabuğundan çıktı. Diğer alanlarla çalışsan ve adli bilimlere doğru evrimleşen çok daha geniş bir alan oldu. Daha sosyalleşti. Dünyadaki bütün gelişmeleri izleyen bir alan haline aldı. Adli tıbbın temel görevi, otopsileri yapmak, ölüm sebeplerini ve zamanını saptamak, adli bir olaya yönelik insan vücudu üzerindeki darp izlerini tespit etmek ve cinsel saldırılarda delil saptamaktır. Ülkemizde Adli Tıp hizmetleri Adalet Bakanlığına bağlı Adli Tıp Kurumu ve Üniversitelerin Tıp Fakülteleri Adli Tıp Anabilim Dallarından verilmekte. Dışarıdan bakıldığında sadece otopsi yapılan ve adli rapor

Bilimler alanlarındaki bilgilerin Adaletin hizmetine sunulmasıyla ilgilenen bir daldır. Adli Bilimler, Tıp, Fen ve Sosyal Bilimler alanlarındaki bilgilerin Adaletin hizmetine sunulmasıyla ilgilenen bir daldır. Geniş yelpaze içerisinde tıp bilimlerinden,uzman hekim ve diş hekimii; fen bilimlerinden kimyacı, eczacı, antropolog, biyolog, zoolog, botanikçi, toksikolog, makine, elektrik ve elektronik mühendisleri; sosyal bilimlerden ise hukuk fakültesi mezunları, hakim, savcı, avukat, polis akademisi mezunları, psikolog, pedagog, sosyolog ve hatta iletişim fakültesi mezunları yerini almaktadır. Bu meslek sahipleri Adli Tıp veya Adli Bilimler Enstitülerinde Master ya da Doktora Seğinde bu eğitimi almaktadır. Adli Bilimler; Adli Psikiyatri, Adli Psikoloji, Adli Entomoloji, Adli Palinoloji, Balistik, Yangın ve Kundaçlık Araştırmaları, Adli Bişim, Adli Sanat, Adli Antropoloji, Adli Toksikoloji, Adli Diş Hekimliği, Adli Belge inceleme, Adli Hemşirelik, Adli Otomotiv, Adli Animasyon, Adli Homogenetik, Adli Görüntüleme, Adli Meteoroloji, Adli Veteriner Hekimlik gibi 50 den fazla alt alanı vardır. Bu enstitülerin Kuruluş amacı temelde adalet sistemine bir kişi yetiştirmektir. Bilim ve teknolojinin suç çözümlerinde randımanlı bir şekilde kullanılabilmesini sağlamaktır. Günümüzde İstanbul ve Karadeniz Teknik Üniversitelerine bağlı birer Adli Tıp Enstitüsü ile Ankara Üniversitesi ve Polis Akademisine bağlı birer Adli Bilimler Enstitüsü mevcuttur. Ankara Üniversitesi Adli Bilimler Enstitüsü, Adli bilimler tüm alanlarının geliştirilmesi, bu konuda uzman personel yetiştirilmesi ve Adalet sistemine rutin hizmetler verilmesi amaçlarını gütmektedir. Bu konuda Başta sayın Rektör Prof.Dr.Erkan İBİŞ olmak üzere Ankara Üniversitesi Rektörlüğü ve tüm Üniversite bölümleri bizleri desteklemektedir. Birlikçilik sistemi ve adli bilimler alanlarını geliştirebilirsek, ağır işleyen adalet sisteminin daha hızlı çalışmasında ve daha kesin olarak sonuçlara gitmesinde vesile olabiliriz. Sayısı yeterli olmayan adli tıp uzmanı, adli diş hekimii, adli antropolog, adli bilişimci ve DNA Uzmanlarının sayısının artırılmasına yönelik çalışmalar yapılmalıdır.

'Adli Tıp Kurumu ve üniversitelerin mutlaka bir eşgüdüm ve işbirliği içinde çalışmaları gerekir'

■ **Adalet Bakanlığı Adli Tıp Kurumu ile aynı isimli yapıyorsunuz sizin farkınız nedir?**

Tıp Fakülteleri Adli Tıp Anabilim Dallarını otopsi dışında tüm diğer hizmetleri ve raporları vermekte. Enstitülerin rolleri daha karmaşık tıp dışındaki meslek gruplarını da bir araya getirme rolleri var. Hem rutin hizmetleri yapmak hemde alanlar arası koordinasyonu sağlamak zorundalar. Adli Tıp kurumu yoğun bir iş yükü altında olup, bu nedenle raporla aylarca bekleyebilmekte. Üniversitelerde ise o kadar yoğun iş yok. Buna karşın çok sayıda öğretim üyesi var. Adli Tıp Kurumu ve üniversitelerin mutlaka bir eşgüdüm ve işbirliği içinde çalışmaları gerekir. Üniversitelerin bilimsel alt yapısı ile kurumun olgu sayısındaki fazlalık bir araya getirilmeli.

Teknoloji sorunsuz

■ **Adli Tıp teknolojisinin gelişimi ve Türkiye'deki uygulamaları yeterlimi bir uzman, bir otorite olarak tavsiye ve önerileriniz neler?**

DNA BANKASI GEREKLİ

■ **Olay yeri delil toplamasında son gelişmeler neler? Milli DNA Bankası kuruluşu hangi aşamada?**

Olay yeri delil toplaması ülkemizde Polis ve Jandarmamız yürüttüğü bir görev. Her iki kurumda bu alanda son derece gelişmiş ve sürekli eğitimlerle personellerini dinamik tutmakta. Birkaç yıl önce Adalet Bakanlığı, 'DNA verileri ve Türkiye milli DNA veri bankası kurulması hakkında kanun tasarısı' taslağı hazırladı. Amaç; 'kimlik tespiti veya adli amaçla DNA örneklerinin alınması, analiz yapılması, verilerin saklanması, verilerden yararlanılması' idi. Sanık ya da mağdurdan alınan DNA örnekleri bu bankada saklanacak. Herhangi bir olayda elde edilen veriler, parmak izinde olduğu gibi arşivdeki bilgilerle kıyaslanacak. Ne yazık ki bu kanun güdük kaldı. DNA bankası kurulması artık bir zorunluluk. Amaç, suçla 'daha etkin bir mücadele'. Suçla mücadele için Milli bir DNA Bankası gereklidir. Bu yasayla önemli bir adım atılmaya başlanmıştır. Bununla birlikte konuyla ilgili istisamar yaratılabilecek en ufak bir açıklama bırakılmamalıdır. Konu bilimsel

■ **Siz aynı zamanda adli bilimciler derneği başkanısınız, dernek ve çalışmalar hakkında ne söylersiniz?**

Adli Bilimler Derneği (ADBİD) 17 Mayıs 2001 tarihinde Ankara'da kurulmuştur. Dernek, adli bilimlerin tüm alanlarında bilimsel etkinlikler düzenlemek ve hukuksal görüşler hazırlamak amaçlıdır. Adli Bilimlerin hemen tüm alanlarına ait komisyonları olup alanları gelişmesi için kurs ve kongreler düzenlemektedir. Türkiyenin ilk adli diş hekimliği, adli antropoloji, adli nükleer bilimler, tıp hukuku, adli biyoteknoloji, adli bilişim kurslarıdır. Dünyadaki ilk Adli Bilimler ve Spor kongresi ile Türkçe konuşan Adli Bilimler kongrelerini düzenleyen derneğimiz, her yıl Anadolu Adli Bilimler Kongrelerini gerçekleştirmektedir. Bunların yanı sıra Haziran 2013 de İstanbul Adli Bilimler Eğitim ve Araştırma Vakfı tarafından, Ankara da kurulan Anka Teknoloji Üniversitesi bünyesinde ülkemizde ilk olarak Adli Bilimler Fakültesi oluşturuldu. Vakfın Amacı, Adli Bilimler Alanında Eğitim

Prof. Dr. Hamit Hancı

